

Warszawa, 23.09.2022

Szanowni Państwo,

Green REV Institute, operator koalicji Future Food 4 Climate dziękuje za możliwość przekazania opinii. W kontekście prac Komisji Europejskiej nad ramami prawnymi zrównoważonego systemu żywnościowego (Sustainable Food System/ SFS), narzędziem dla wdrażania strategii Od pola do stołu, konieczne jest rozpoczęcie prac nad wprowadzeniem do legislacji zapisów zakazujących wprowadzania do obrotu żywności wyprodukowanej przy użyciu pracy przymusowej. Tematyka praw człowieka i prac pracowniczych w kontekście produkcji żywności zwierzęcej: mięsa, nabiału, jaj jest bardzo często pomijana w debacie publicznej i w debacie dot. transformacji systemu żywności.

Chcemy przytoczyć tylko kilka danych, pokazując jak duża jest skala problemu pracy przymusowej w sektorze produkcji zwierzęcej.

- o KnowTheChain opublikował w 2020 r. raport ws. tego, jak największe światowe firmy z branży żywności i napojów rozwiązują problem pracy przymusowej w swoich łańcuchach dostaw. Przemysł mięsny wypadł szczególnie źle dla czterech firm objętych benchmarkiem. Kontrast między troską największych firm mięsnych o ochronę praw pracowniczych w ich łańcuchach dostaw a tym, jak wynagradzają swoich akcjonariuszy, jest niezwykle wyraźny. Na początku 2020 r. WH Group, Tyson, JBS i Hormel ogłosiły rekordowe wypłaty dywidendy w wysokości 1,5 mld dolarów. Tymczasem w samych Stanach Zjednoczonych od początku pandemii zmarło na Covid-19 ponad 200 pracowników zakładów mięsnych. Żadna z firm mięsnych z "wielkiej czwórki" nie potrafiła wskazać procedury oceny nowych dostawców pod kątem ryzyka pracy

przymusowej ani reakcji na zarzuty dotyczące pracy przymusowej. Nie potrafiły też wykazać, że wspierają dostawców poprzez swoje praktyki zakupowe, na przykład poprzez dokonywanie terminowych płatności lub uwzględnianie kosztów pracy przy uzgadnianiu cen. Nie były w stanie wskazać nikogo odpowiedzialnego za wdrożenie polityki pracy w łańcuchu dostaw, ani wykazać, że podjęły jakiegokolwiek wysiłki w celu współpracy ze związkami zawodowymi lub wspierania wolności zrzeszania się w swoich łańcuchach dostaw;

- Brazylijskie firmy i rzeźnie, w tym największy na świecie producent mięsa, JBS, zaopatrywały się w bydło w gospodarstwach dostawczych, które wykorzystywały pracowników utrzymywanych w warunkach przypominających niewolnictwo. Pracownicy na farmach bydła zaopatrujących rzeźnie mieszkali w zaimprovizowanych szałasach bez łazienek, toalet, bieżącej wody czy kuchni (Raport brazylijskiej agencji śledczej Repórter Brasil);
- Wg. Thomson Reuters Foundation, gigant przetwórstwa mięsnego JBS kupował bydło z dwóch rancz, które później znalazły się na brazylijskiej "brudnej liście" firm, które zatrudniały niewolników (<https://reporterbrasil.org.br/wp-content/uploads/2021/01/Monitor-8-Slave-labor-in-Brazils-meat-industry.pdf>);
- Nieprawidłowości dot. wynagrodzeń, godzin pracy, dyskryminacji w zatrudnieniu osób w sektorze rolnym od lat wskazują raporty Gangmasters & Labour Abuse Authority, wskazując, że bardzo wiele z nich dotyczy sektora produkcji zwierzęcej w Wielkiej Brytanii (<https://www.gla.gov.uk/media/5069/industry-profile-agriculture.pdf>). Śledztwa na całym świecie pokazują, że przemysł zwierzęcy korzysta na przymusowej pracy osób będących w kryzysie migracji, osób uboższych, znajdujących się w trudniejszej sytuacji życiowej. Warunki pracy w produkcji zwierzęcej są przedmiotem badań w zakresie: zdrowia ludzi, zoonoz, stresu pourazowego oraz nielegalnego zatrudnienia, pracy przymusowej. Apelujemy o włączenie restrykcyjnych regulacji dot. wprowadzania na rynek produktów rolnych (w szczególności sektora zwierzęcego), do zapisów Sustainable Food System Law oraz dodatkowych narzędzi monitoringu

i kontroli łańcucha produkcji mięsa, nabiału, jaj w zakresie praw pracowniczych, wykorzystywania pracy przymusowej.